

„Tożsamość narodowa społeczności wiejskiej na przykładzie biografii księdza Stanisława Rojka SchP – kapłana kresowego w latach 1939-1996”

PREZENTACJA

PRZYGOTOWANA PRZEZ STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI GRĘBOCIN

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego

PROGRAM KONFERENCJI

STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI GRĘBOCIN

zaprasza na konferencję

"Tożsamość narodowa społeczności wiejskiej
na przykładzie biografii
księdza Stanisława Rojka SchP-kapłana kresowego
w latach 1939-1996"

**16 listopada 2025
niedziela**

**Świątlica Wiejska w Grębocinie
w godz. 15:00 - 18:00**

W programie:

- Wstęp do prezentacji pn. "Kapłan niezłomny Kresów Wschodnich" przygotowana przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Grębocin
- Projekcja filmu dokumentalnego o życiu i działalności księdza Stanisława Rojka - kapłana niezłomnego Kresów Wschodnich, na podstawie wspomnień osób z jego otoczenia, znajomych, rodziny, który zostanie wyświetlony podczas konferencji.
- Wystąpienie prelegentów - prezentacja pn. "Kapłan niezłomny Kresów Wschodnich"
- Wręczenie folderu pokonferencyjnego
- Wieczór poezji patriotycznej zaprezentowany przez poetę Jacka Fidałę
- Poczęstunek dla uczestników konferencji

Serdecznie zapraszamy!

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego

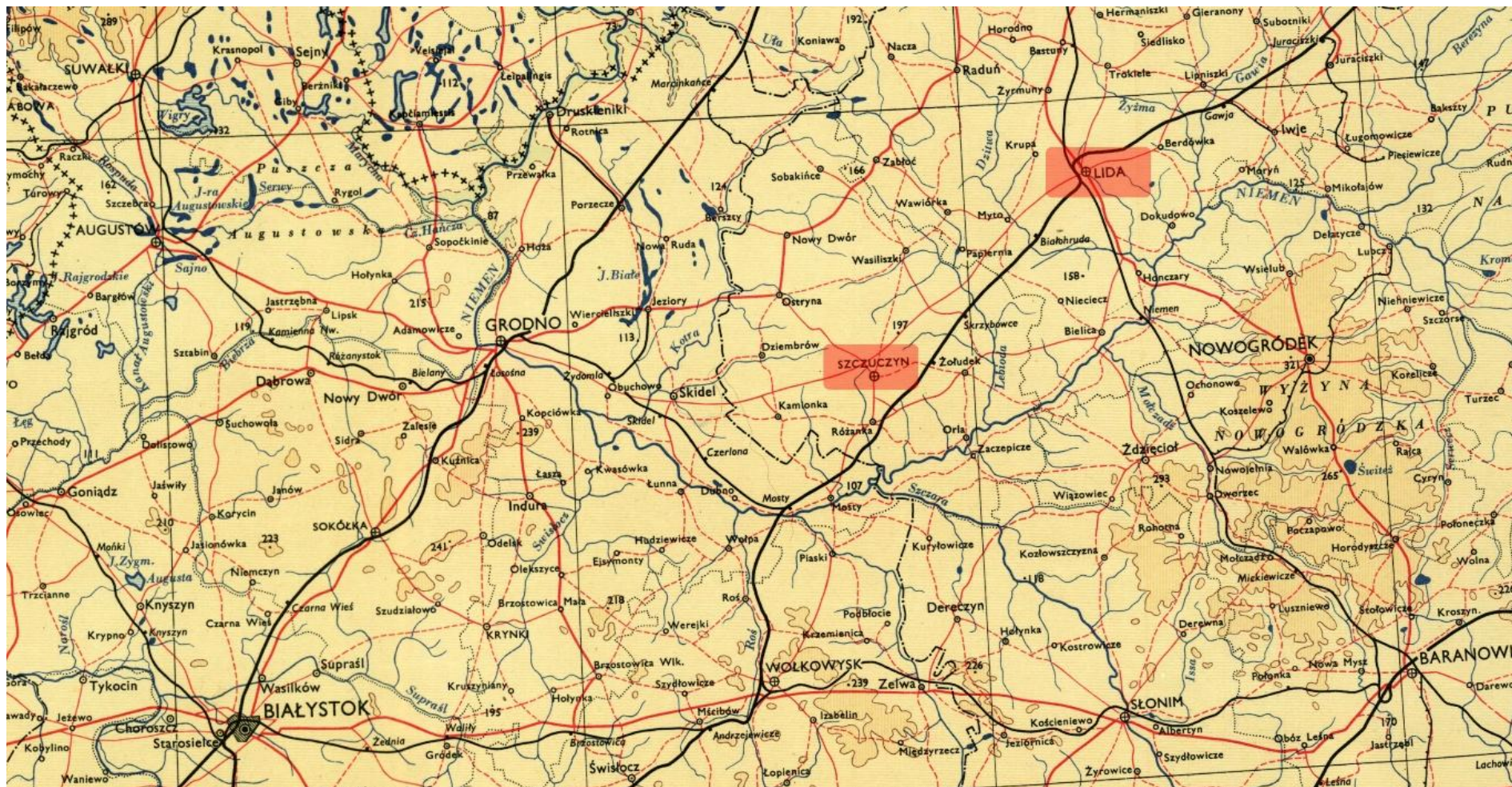
NOTA BIOGRAFICZNA księdza Stanisława Rojka SchP – kapłana kresowego – w latach 1939-1996”

KAPŁAN NIEZŁOMNY KRESÓW WSCHODNICH - Kalendarium życia ks. Stanisława Rojka Sch.P.

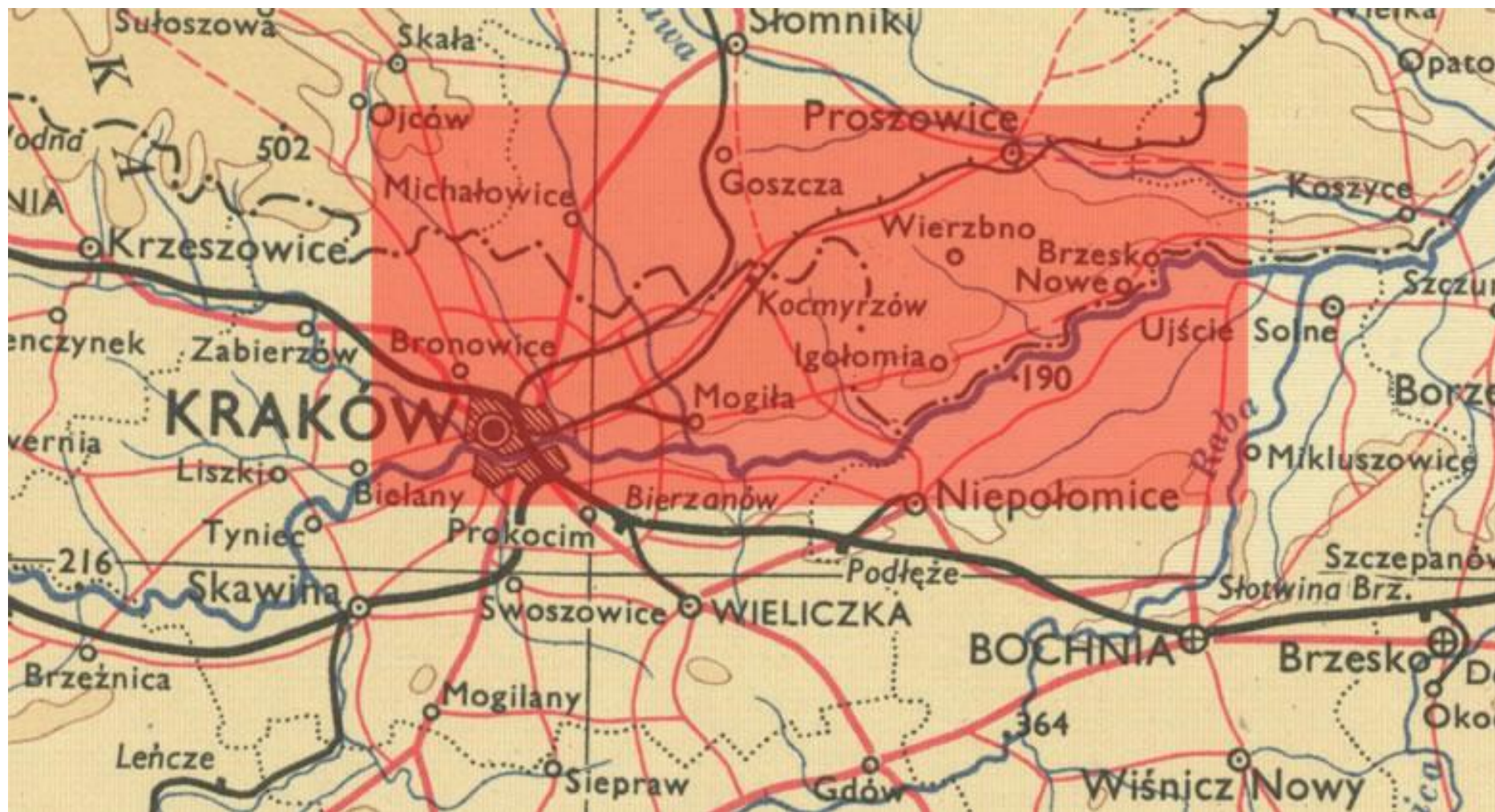
Data	Wydarzenie
15 listopada 1908	Urodził się w Grębocinie koło Krakowa, w rodzinie rolniczej.
ok. 1915–1925	Uczęszczał do szkoły powszechnej i średniej, wyróżniał się pilnością i wiarą.
ok. 1925 (wiek 17 lat)	Wstąpił do Zakonu Ojców Pijarów.
ok. 1930 (wiek 22 lata)	Złożył śluby wieczyste w zakonie pijarów.
1935	Przyjął święcenia kapłańskie z rąk metropolity krakowskiego ks. Adama Stefana Sapiehy.
1935–1939	Pracował jako nauczyciel i wychowawca młodzieży w szkołach pijarskich.
29 lipca 1939	Otrzymał polecenie wyjazdu z Krakowa do Lidy na Kresach.
sierpień 1939	Przybył do Lidy, rozpoczął pracę duszpasterską przy kościele pijarskim.
1 września 1939	Wybuch II wojny światowej – wkroczenie wojsk sowieckich do Lidy.
1939–1941	Likwidacja gimnazjum pijarskiego, okres sowieckich represji wobec duchowieństwa.
czerwiec 1941	Po ataku Niemiec na ZSRR – wkroczenie Niemców do Lidy, pożar i zniszczenia miasta.

1941–1944	Prowadził działalność duszpasterską w czasie okupacji niemieckiej, pomagał ofiarom wojny.
sierpień 1944	Skierowany do parafii pijarskiej w Szczuczynie, gdzie duszpasterzował przez 5 lat. 300 dzieci przystąpiło do Komunii świętej.
marzec 1949	Zakończył posługę w Szczuczynie i powrócił do Lidy.
11 lutego 1951	W Lidzie doszło do masowych aresztowań księży – od tego czasu pracował sam w parafii farnej.
lata 1950–1960	Kontynuował działalność duszpasterską mimo zakazów władz, organizował katechezę i opiekę nad wiernymi.
30 grudnia 1964	Próba fizycznego ataku na ks. Rojka w kościele lidzkim.
17 kwietnia 1965 (Wielka Sobota)	Kolejny zaplanowany napad w kościele, uniknął poważnych obrażeń.
12 maja 1966	Wyjechał do Moskwy w sprawach obrony praw dzieci i działalności kościoła.
13 kwietnia 1970	Rozpoczęto rozbiórkę murów wokół kościoła w Lidzie; ks. Rojek protestował.
7 lipca 1970	Został przymusowo przeniesiony do parafii w Żołudku – odmówił opuszczenia Lidy.
lata 1970–1980	Nadal prowadził tajne duszpasterstwo, mimo szykan i grózb ze strony władz komunistycznych.
1985	Obchodził 50-lecie święceń kapłańskich (złoty jubileusz).
1990 (5 maja)	Przekazał biskupowi Tadeuszowi Kondrusiewiczowi materiały dotyczące kościoła pijarów w Lidzie.
1993	Odwiedził Polskę po wielu latach posługi na Kresach Wschodnich.
9 sierpnia 1994	Wysłał list do nuncjusza apostolskiego na Białorusi w sprawie zwrotu kościoła pijarów.
6 października 1996	Zmarł w Lidzie po 61 latach kapłaństwa. Został pochowany na cmentarzu katolickim w Lidzie.

Ojciec Stanisław Rojek – niezłomny pijar z Grębocina. Kapłan na Kresach wiary i odwagi

Miejsca związane z osobą ks. Stanisława Rojka: Grębocin, Kraków (Polska), Szczucin, Lida (Kresy Wschodnie, Białoruś) (źródło: maps.mapywig.org)

Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Lidzie, zdjęcie pocz. XX w.

(źródło: wikipedia.org)

Bóg wyznaczył mu inną, trudniejszą drogę.

Latem 1939 roku, na kilka tygodni przed wybuchem wojny, młody kapłan otrzymał polecenie wyjazdu do Lidy – niewielkiego miasta na Kresach Wschodnich, by objąć stanowisko prefekta w tamtejszym Pijarskim Gimnazjum Handlowym.

Jak wspominał po latach: „*Nie przymuszony, z własnego wyboru. Prowincjał zatroskany, że nie ma kogo wysłać do Lidy. 29 lipca 1939 roku otrzymałem polecenie udania się do Lidy. I tak się zaczęło. Zamiast roku, jak planowano, jestem tu już pięćdziesiąt cztery lata...*”.

Ks. Stanisław wśród wiernych w kościele w Lidzie

Szybko okazało się, że to właśnie Lida stanie się miejscem jego życiowej misji. Wybuch wojny, a następnie okupacja sowiecka w 1939 roku, zmieniły wszystko. Szkołę upaństwowiono, a zakonników wyrzucono z klasztoru. Ksiądz Rojek nie opuścił jednak miasta. Pomimo zakazów kontynuował posługę duszpasterską, niosąc wsparcie Polakom, którzy utracili ojczyznę, i całej społeczności katolickiej Ziemi Lidzkiej.

Często był jedynym duchownym w okolicy — proboszczem, dziekanem, nauczycielem i opiekunem duchowym w jednej osobie.

(źródło pawet.net)

Okres wojny był dla niego czasem cichego bohaterstwa. W 1941 roku Niemcy wkroczyli do Lidy. **Ks. Rojek wraz z współbraćmi sam gasił pożar i ratował świątynię, niestety nie udało się jej uratować.** Gdy niemal wszyscy księża zostali rozstrzelani lub wywiezieni, to on pozostał, by służyć ludziom. Po wojnie, gdy komunistyczne władze sowieckie rozpoczęły brutalną kampanię antyreligijną, kapłan nadal trwał przy swojej parafii, świadcząc o niezłomności wiary.

W 1951 roku, w czasie masowych aresztowań duchowieństwa, pozostał jednym z niewielu, którzy nie trafili do więzienia. Przez wiele miesięcy spowiadał po dziesięć godzin dziennie. Jak pisał: „*Strwożeni ludzie myśleli, że to koniec świata. Przynajmniej jeszcze się wypowiadać, póki wszystkich księży nie zabiorą...*”.

„Tu spoczywają zwłoki księdza Stanisława Rojka”

Lata 60. przyniosły kolejną falę represji. Był szykanowany, wielokrotnie atakowany, znosił pobicia i próby zabójstwa. W 1963 roku na murze przykościelnym pojawił się napis: **„Tu spoczywają zwłoki księdza Stanisława Rojka”**. Była to próba zastraszenia, która jednak nie przyniosła skutku. Kapłan pozostał nieugięty. **Przetrwał nawet fizyczne ataki — podczas jednego z nich został dotkliwie pobity w zakrystii. Pomimo ran, wrócił do posługi następnego dnia.**

Nie złamały go ani zakazy odprawiania mszy, ani kolejne próby zniszczenia kościoła.

Ojciec Rojek stał się dla Polaków na Kresach kimś więcej niż tylko duszpasterzem. Był symbolem nadziei i trwania. Pomimo nieustannego nękania, nie opuścił Lidy. Gdy władze groziły mu wydaleniem, odpowiadał: **„Nie zostawię tej ziemi, póki choć jeden człowiek potrzebuje tu kapłana”**.

W latach 70. jego działalnością interesował się sam kardynał Stefan Wyszyński, który interweniował w jego obronie u władz radzieckich. To dzięki tej interwencji o. Rojek mógł pozostać w Lidzie, a jego kościół nie został zburzony.

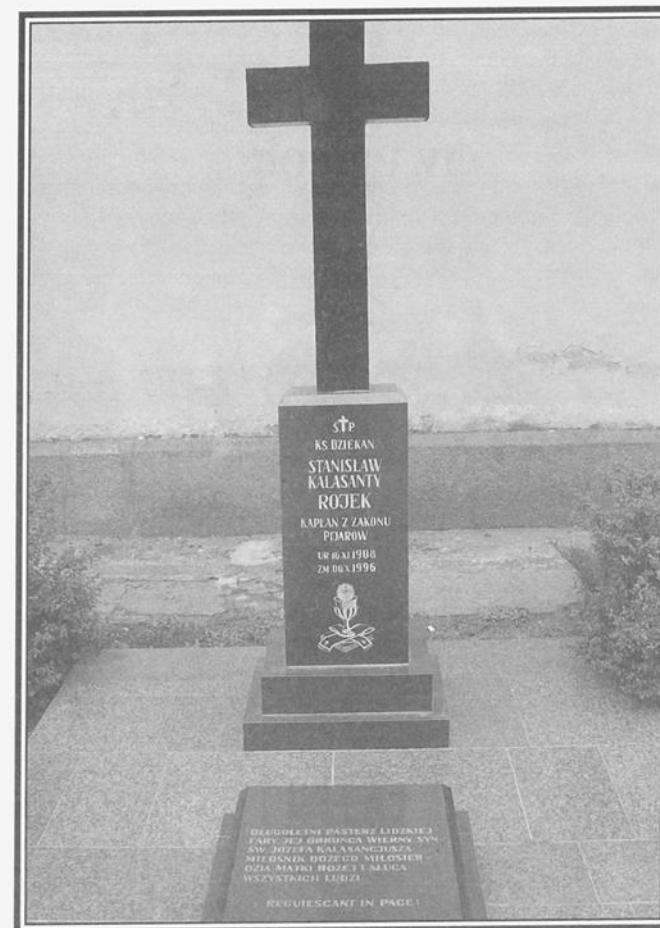
W 1985 roku, po dziesięcioleciach prześladowań, w lidzkiej farze odprawiono uroczystą mszę z okazji 50-lecia jego kapłaństwa. Trzy lata później witał w tej samej świątyni prymasa Polski, kardynała Józefa Glempa. Po rozpadzie Związku Radzieckiego z radością przyjął wolność religijną, witając powracających pijarów do Lidy i Szczuczyna.

W 1993 roku, po 54 latach nieobecności, odwiedził Kraków i rodzinny Grębocin. Było to symboliczne domknięcie jego drogi życiowej. Ostatnie lata spędził, zabiegając o zwrot kościoła pijarskiego w Lidzie, w którym mieściło się planetarium. Choć nie doczekał realizacji tego celu, do końca pozostał wierny swojej misji.

Ks. Stanisław Rojek zmarł 6 października 1996 roku w Lidzie. Pochowany został obok kościoła, któremu poświęcił całe życie.

Dziś jego postać stanowi symbol niezłomności, wierności i cichego heroizmu. Ojciec Stanisław Rojek był kapłanem, który nigdy nie uległ przemocy, nie zrezygnował z misji i nie opuścił ludzi, którym przysięgał służyć. Jego biografia to nie tylko historia jednostki, lecz także opowieść o sile wiary, o duchowym trwaniu polskości i Kościoła w najtrudniejszych czasach XX wieku.

Grób ks. Stanisława Rojka Na dziedzińcu
KOŚCIOŁA FARNEGO w Lidzie. Fot. A. KOŁYSZKO

Poświęcenie tablicy upamiętniającej o. Stanisława Rojka w Żębocinie

15 sierpnia 2025 roku w Żębocinie odbyła się uroczystość poświęcenia tablicy upamiętniającej o. Stanisława Kalasantego Rojka – niezłomnego pijara, wieloletniego duszpasterza z Lidy na dawnych Kresach Rzeczypospolitej.

Uroczyste poświęcenie tablicy przez o. Jan Taffa i ks. Krzysztofa Olszewskiego w Żębocinie

Modlitwa dziękczynna za życie i posługę kapłana – pijara O. Stanisława Kalasantego Rojka

*Boże, Stwórco i Ojciec wszystkich ludzi,
z wdzięcznością stajemy przed Tobą,
dziękując za dar życia i kapłańskiego powołania
Ojca Stanisława Kalasantego Rojka.*

*W tej świątyni otrzymał łaskę chrztu świętego.
Tu, jako młodzieniec, modlił się za swoją rodzinę.
Tu również – 90 lat temu – po przyjęciu święceń kapłańskich,
sprawował swoją pierwszą Mszę prymicyjną.*

*Panie, uwielbiamy Cię za jego niezłomną wiarę i odwagę.
Za to, że w kraju prześladowań i burzonych kościołów
trwał mocno w Twojej służbie.
Za to, że narażając własne życie, oddawał się całkowicie
w obronie wiary i w miłości do Ciebie.*

*Dziękujemy Ci za ponad 50 lat jego wytrwałej posługi
– za ofiarność, pokorę i wierność aż do końca.
Niech jego przykład będzie dla nas światłem na drodze,
zachętą do gorliwości w modlitwie, odwagi w wyznawaniu
wiary i całkowitego zaufania Tobie.*

Boże, chwała Tobie na wieki! Amen

**PAMIĘCI
O. STANISŁAWA ROJKA
(1908-1996)**

**KAPŁAN ZAKONU PIJARÓW
NIEZŁOMNEGO DUSZPASTERZA
W LIDZIE NA KRESACH
(PÓZNIEJ ZWIĄZEK SOWIECKI I BIAŁORUŚ)**

ofiarnie bronił i szerzył wiarę i polskość

W 90. rocznicę Prymicji Rodzina i Pijarzy

15.08.2025 r.

Archiwalne fotografie Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Grębocin

W 1993 roku ks. Stanisław Rojek odwiedził Polskę po wielu latach posługi na Kresach Wschodnich. Odprawił Mszę świętą w kościele w Żębocinie.

Ks. Stanisław Rojek z rodziną siostrą Honoratą i bratem Janem.

Ks. Stanisław Rojek z ks. Proboszczem Andrzejem Boksińskim z Parafii w Żębocinie i Janem Kubikiem.

Uroczystości pogrzebowe ks. Rojka w m. Lidzie (Białoruś) w 1996 r.

Tożsamość narodowa społeczności wiejskiej

POEZJA PATRIOTYCZNA – JACEK FIDALA

Kapłan Niezłomny

Tak mało wiemy o swoich rodakach
tych tuż wręcz zza miedzy oddanych Polakach,
którzy życie swe Bogu całe poświęcili
i wiarę wśród ludzi Bożą rozpalili.

Mowa tu o księdzu niezwykłym, niezłomnym
i w tym swoim życiu prawdziwym i skromnym,
który się wywodził z klasztoru Pijarów
w którym to otrzymał wiele Boskich darów.

A był nim Stanisław Rojek z Grębocina
jako mały chłopiec i wiejska dziecina,
w wieku lat swych nastu wstąpił do klasztoru
z Boga powołania i swego wyboru.

Oddany był wierze i swojej polskości,
które wpajał ludziom aż do szpiku kości,
mimo dwóch zamachów tych na swoje życie

nie poddał się nigdy nie zmogło go bicie .

W Lidzie spędził całe to życie kapłańskie
ręce jego były jak szable ułańskie,
którymi walczył o dobro Polaków
tych właśnie na Kresach kochanych rodaków.

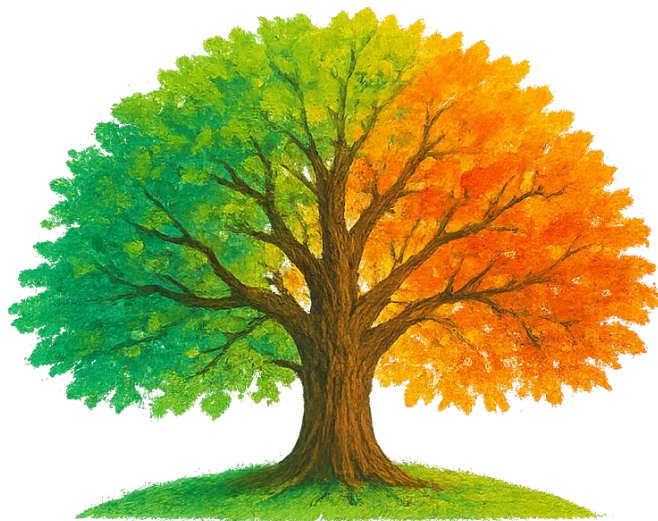
I mimo że życie swoje już ukończył
to walki o wiarę nigdy nie zakończył,
bo do dziś tam żyją Ci co go słuchali
Ci co naukę jego w serca swe wchłaniali

A pamięć o nim trzeba nam zachować
i nie gdzieś w szufladach zakurzonych chować,
lecz młodym przekazać Dumę o Polaku
o niezłomnym księdzu krajanie, rodaku.

28.10.2025

godz.17"06

Fidala Jacek

STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI GRĘBOCIN

Dziękujemy za uwagę

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Grębocin
Grębocin, 16 listopada 2025 r.